

أ. سروشتی مرؤف

۱. بۆچوونه ناکتیبیهکان لهبارهی سروشتی مرؤفهوه .

خهلكی له جیهاندا بۆچوونی جیاوازیان ههیه لهبارهی سروشتی مرؤفهوه :

أ. بۆچوونی یهكهم : مرؤف یهكهییهکی جهستهیهه .

ئهم بۆچوونه بهشیوهیهکی تهواوهتی له فهلسهفههی سروشتیهوه سهراچاوهی گرتوه . ئهم بۆچوونه پێی وایه که مرؤف جگه له پیکهاته ماددییهکان و کیمیاییهکان که له گهشهدان هیچی تر نیه، وه مرؤف بی روح (یان بی گیان) یاخود بی دهر وونه .

ب. بۆچوونی دوهم : مرؤف پیکهاتوه له دوو بهش .

ئهم بۆچوونه بهربلاوه لهلای کلتوره کۆنهکانی رۆژههلات (هیندستان) و رۆژئاوا (یونان). ئهم بۆچوونهش که خهلكیکی زور شوینی كهوتوون لهم رۆژگارهماندا لهسهه فهلسهفههی ئەفلاتونیتهی نوێ بونیادنراوه ، ئهوهی خهلكی فیردهکات که مرؤف دوو سروشتی ههیه . مرؤف خاوهنی جهستهیه ، ههروهها خاوهنی دهر وون (یان رۆحه). ئهم بۆچوونه بۆچوونی جیاوازه له نیوان جهسته ، که پێی وایه تهنها توخمیکی ماددییهو بهس ، وه دهر وون ، که رۆحیهو بهس . وه لهدوااییدا ئهم بۆچوونه پێی وایه مرؤف دهتوانیت کارهکانی جهستهی لهگهڵ کارهکانی دهر وونی لهیهکتر جیا بکاتهوه .

وه خاوهنی ئهم بۆچوونه پێی وایه کارهکانی جهستهی مرؤف و کارهکانی دهر وونی مرؤف هیچ کاریگهریهکیان لهسهه یهکتر نیه . چونکه مرؤف دهتوانیت به جۆریک بژی له جهستهدا ، وه به جۆریکی دیکه بژی له دهر ووندا . بۆ نمونه ، دهتوانی له جهستهدا به ئازهووی خوی و له گوناهدا بژی ، وه به ئایینی بژی له دهر ووندا . وه به شیوهیهکی گشتی ، دهر وون به

قهوارمیهکی بنه‌رته‌ی و جهوهه‌ری ده‌زانی له مرؤفدا ، به‌لام جهسته به خراپه‌کار ده‌زانی . رؤح یان (ده‌روون) به زیندانی جهسته ده‌زانی تا‌کو نازاد ده‌بیت له جهسته له مردندا . ئەنجامی ئەم بۆچوونه ، ده‌روون به توخمی‌کی گرنگ ده‌زانی ، به‌لام جهسته‌ی ماددی و هه‌موو به‌دییه‌نراویکی ماددی به‌لاوه گرنگ نیه . بۆ نمونه ، چوون بۆ کلتیسا و رزگاری ده‌روونه‌کان کاریکی گرنگه ، به‌لام چۆنیه‌تی ژیا‌نی مرؤفه‌کان و ماوه‌ی ژیا‌نیان له‌مه‌باره‌یه‌وه هه‌یچ به‌لاوه گرنگ نیه . میژوو کاریگه‌ری کاره‌ساتباری ئەم بۆچوونه له‌سه‌ر مه‌سیحیه‌کان ده‌رده‌خات ، چونکه ئەم دابه‌شکرده‌ کتییی نیه .

ج. بۆچوونی سی‌یه‌م : مرؤف پیکهاتوه له سی‌یه‌ش .

ئەم بۆچوونه له‌سه‌ر فه‌لسه‌فه‌ی فیلو بونیادنراوه ، ئەوه‌ی به‌ پێی فی‌رکردنه‌کانی مرؤف خاوه‌نی رؤح و ده‌روون و جهسته‌یه . ئەم بۆچوونه "رؤح" ی مرؤف و "ده‌روونی" له‌یه‌کتر جیا‌ده‌کاته‌وه ، وه دواتر نیوان "ژیا‌نی" "رؤحی" ، و ژیا‌نی "ده‌روونی" . وای ده‌بیینی که رؤح فه‌لسه‌فه‌ی خودایی هه‌ست پیده‌کات ، به‌لام ده‌روون فه‌لسه‌فه‌ی مرؤفانه هه‌ست پیده‌کات .

ئەم بۆچوونه له‌ رۆژئاوا پێی وایه‌ ریزه‌ی ئەرکو کاره‌کانی رؤح و جهسته‌و ده‌روون جیا‌وازن و هه‌مویان دیاری‌کراون بۆ نمونه رؤح کۆمه‌لی ئەرکو کاری دیاری‌کراوی هه‌یه هه‌روه‌ها ده‌روون و جهسته‌ش به‌هه‌مان شیوه . وه ده‌لی کاروئهرکی رؤح مه‌عریفه‌ی رؤحیه بۆ ناسینی خودا هه‌روه‌ها مامه‌له‌ کردن و هاوبه‌شیه له‌گه‌ل ئەو خودایه و ویزدان و ژیری و داهیناندا . کاروئهرکی ده‌روون دیاری‌کراوه به‌ بیرکردنه‌وه (عه‌قلانی) وه به‌ بریاردان و هه‌لبژاردنه‌کان (خواست) وه هه‌ستی سۆزداری جیا‌واز (دل). وه کاره‌کانی جهسته له‌چوارچۆه‌ی پینج هه‌ستدایه . ئەم دابه‌شکرده‌ دابه‌شکردنیکی ئاسانکاریه نه‌ک راستی ، وه ئەمه‌ش کتییی نیه .

۲. تیروانینی کتیبی پیروژ بو سروشتی مروّف : مروّف یهکەیهکی جهستهی و روّحیه .

أ. مروّف خاوهنی دهروون (گیان) نیه ، بهلکو (گیانه) دهروونه .

کتیبی پیروژ پشتگیری ئەو سی بوچوونهی پیشوو ناکات . چونکه کتیبی پیروژ فیلمان ناکات که مروّف "خاوهنی گیانه" بهلکو فیلمان دهکات که مروّف "گیانیکی زیندوه". پەیدابوون ۲: ۷ دەخوینینهوه : " جا یەزدانی پەرودگار پیاوی له خۆلی زهوی پیکهینا و هەناسە (روّح) ژیانی فووکرده کونه لووتی . (له عیبریدا : نەشمت حییم) . بەمەش پیاوکه بووه گیانیکی زیندوو (یان بونهوهریکی زیندوو؛ له عیبریدا ، نەفش ، وه له یونانیدا : پسوخیه). " پەیدابوون ۲: ۷ پیناسە ئەو شیوازه دهکات که خودا مروّقی پی بەدیھیناوه . ئەو ئادەمی بەدیھینا ، وشە "ئادەم" واتە مروّف ، یان له توخمەکانی زهوی ، وه فووی کرده لووتی ئادەم . ئیدی بەم شیوهیه ئادەم بوه (جهسته روّح) "گیانیکی زیندوو" یان "بونهوهریکی زیندوو".

سروشتی مروّف بیهاوتایه : مروّف گیانه (قهواریه) له دوو لاهه : لایهنی ماددی (جهسته) وه لایهنی روّحی نهبیراو (روّح) چونکه گیانی مروّف پیکهاتوه له جهسته روّح ! ئیدی بەم شیوهیه ، مروّف یهکەیه نهک دیاردهیهکی دووبەش ، ههروهه سیانهش نیه ! چونکه جهستهی بهشیکه له جیهانی ماددی بەدیھینراو ، بهلام روّحی له لایهن خوداوه هاتوه ، ئەویش رایدەگهیهنیت که مروّف ههنگری وینهی خودایه . روانگهی کتیبی پیروژ سهبارەت به سروشتی مروّف چۆنیەتی ئەوه دیاری دهکات که دهبیت باوهرداری مەسیحی خویان و گوناھوو مردن و رزگاریان ببیننهوه .

ب. تیروانینی باوهرداری مەسیحی بو (دهرونی) گیانی .

کتیبي پيرو ز گوزراش ناکات لهوی که سروشتی بنه رتی مروّف دوو
به شه ، به لکو یه که یه که (گیانی زیندووه) پیکهاتوه له لایه نی ماددی
(جهسته) وه لایه نی رّوحی (رّوح) . مروّف "گیانیکی زیندوه" ، واته
بونهوریکی زیندوه جهسته ی بینراو و گیانی نه بینراوی هه یه ده کری
ههست به جیاوازی هه یه کیکیان بکریّت ، به لام ناکریّ له یه کتر
جیا بکریّنه وه له م ژیا نه دا !

خودا له پهیمانی کون شهر یه عتی ئه خلاقی و شهر یه عتی په رستن و
شهر یه عتی مه ده نی را گه یاند ، ئه م سیّ شهر یه عتهش کاریگری هه یه
له سه ر ژیا نی باو هر دارانی پهیمانی کون له پرووی رّوحی و ئه خلاقی و
کومه لایه نی یه وه . ئه م شهر یه عتانه ی پهیمانی کون گه لی خودای فیر ده کرد
که هه موو لایه نه کانی ژیا نی مروّفایه تی گرنگه به لای خودا وه ، نه ک ته نها
لایه نی رّوحی !

باو هر داری مه سیحی دهروانته گیانی خوی وه ک یه که یه ک : ئه و
بونهوریکی زیندوه (گیانیکی زیندووه) پیکهاتوه له جهسته و رّوح . وه
چونکه گیانی (قهواری) دوو لایه نی هه یه ، لایه نی ماددی بینراو
(جهسته) وه لایه نی رّوحی نه بینراو (رّوح) ، ئیدی ئه و گرنگی ده دات به
جهسته و رّوحی . له بهر ئه وه چو نیه تی ژیا نی رّوژانه ی به شیوه ی رّوحی و
جهسته یی به ه یچ شیوه یه ک له یه کتر دابراو نین و زور گرنگن . خودا
ده یه ویت هه موو باو هر داریکی مه سیحی به پیروزی و پاکی و بیگهردی
بژی ، نه ک ته نها له پرووی رّوحیه وه و بهس ، به لکو له پرووی جهسته ییش
هه روه ها ، وه له م جیهانه دا و له م رّوژگار ه دا (رّوما ۶ : ۱۲ - ۱۳ ، ۱۹ ؛ ۲
په ترؤس ۳ : ۱۰ - ۱۴) .

باو هر داری مه سیحی پی و انیه جهسته ی ماددی خراپه یه ، چونکه جهسته ی
ماددی باو هر دار په رستگای رّوحی پیروزه (۱ کورنسو س ۳ : ۱۶ - ۱۷ ؛
۶ : ۱۹ - ۲۰) . ده بیّت باو هر دار پی و انه بیّت جهسته ی و رّوحی دوو به شی
جیاوازن نه له هزریدا ونه له ژیا نی رّوژانه شیدا . تا ئه و بژی له سه ر ئه م
زه ویه ئه و جهسته ی و رّوحی له یه کتر جیا نابنه وه ! خودا بانگی
باو هر داران ده کات که به جهسته یان و رّوچیا نه وه شکو داری بکن .

خوښى بکات و چاودپړى بکات و بپياريزى، رهنګه يهکيک لهکارهکانى
ئوه بووبيت که درک و دال و چقلهکان هلبکيشى و خوښى بکات ، بو
نمونه (پيداوون ۲ : ۱۵). بهلام دوايکهوتنى مروځ له گوناهدا ، زهوى
نهفرتى ليکرا ، وه مروځ دهبوو هولوئیکى زور بدات به نازارهوه تاکو
کوئترولى ئهو درک ودال وچقلانه بکات ئهوهى له زهوى سهريان
ددردهينا (پيداوون ۳ : ۱۷ - ۱۸).

پيش كهوتن ، مار ههبوو (پيداوون ۱ : ۲۴ ؛ ۳ : ۱) ، بهلام دواى كهوتنى
مروځ له گوناهدا ، نهفرت كرا له مار زياتر له بهديهينراوانى ديكه ،
وه بوه دوژمنى مروځ (پيداوون ۳ : ۱۴ - ۱۵). پيش كهوتنى مروځ له
گوناهدا هسروهها بونهومره زيندوهكان ههبوون وهك نازللى كيوى و
نازل و گياندارى دهستهمو ، ههمويان به سروشتى لهناوچوون
بهديهينران.

پيش كهوتنى مروځ ، ژن دهبوو نازار بچيژى لهكاتى مندال بوون)
ئهگهر مندال بوون پرووى بدايه لهو ماوهيهدا ، بهلام دواى كهوتنى مروځ
له گوناهدا خودا نازارى مندال بوونى بو ژن زياتر كرد (پيداوون ۳ :
۱۶). پيش كهوتنى مروځ له گوناهدا ، مروځ تنها بهديهينراو بوو كه
به نهمرى بهديهينرا ، چونكه مروځ تنها بهديهينراو بوو لهسه شيوه
خودا . بهلام دواى كهوتنى مروځ له گوناهدا ، جهستهى مروځ
هسروهها دهبوو بگهرتتهوه بو خوځلى ماددى (پيداوون ۳ : ۱۹). وه دواى
كهوتنى مروځ له گوناهدا ، ههموو بهديهينراوان كهوتنه ژير بارى
كوپلايهتى و كهوتن له گندهلى جهستهى مادديدا (روما ۸ : ۱۹ - ۲۲).
بهلام گندهلى جهستهى و مردن وا ناكات بهديهينراوانى ماددى خودا يان
جهستهى ماددى مروځانه خراپه بيت ! چونكه لههاتنى دوهى عيساى
مسيح ، جهستهى مروځ له مردن هلهدهستينرتهوه و شيوهى نهمرى
وهردهگريت (يوحنا ۵ : ۲۸ - ۲۹ ؛ ۱ كورنوس ۱۵ : ۴۲ - ۴۴) ، ئيدى
ههموو بهديهينراوانى ماددى چاكدهكرينهوه دهگهرينهوه بو
بهديهينراوانى چاك و تهواو كه هيچ گندهليهكيان تيدا نابيت (كردار ۳ :
۲۱ ؛ ۲ پتروس ۱۰ : ۱۴) !

هـ . تیروانیی مەسیحیەت بۆ رزگاری .

" ئەو هی خەلک دەباتەو دەباتەو دانایە " (پەندەکان ۱۱ : ۳۰). گیانی مرۆف تەنها رۆحی نیە بەس ، بەلکو پیکهاتو لە جەستەو رۆحی ! چونکە مرۆف بە هەموو قەوارەکیەو (گیان = جەستەو رۆح) کەوتە گوناھەو . مرۆف بە هەموو قەوارەکیەو پێویستی بە رزگار بوونە .

وہ عیسای مەسیح تەواوی قەوارە ی باوەردار رزگار دەکات . ئەو هات تاکو لایەنی رۆحی رزگار بکات کە نەبێراوە (گیانی) وە هەر وەها لایەنی ماددی بێراوی (جەستەو). ئەو لە گوناھەکان خوش دەبێ و نەخۆشەکان چاک دەکاتەو و کۆیلەکانی رۆحە خراپەکارەکان ئازاد دەکات ، وە دیلەکان ئازاد دەکات (مەرقۆس ۲ : ۱۰-۱۱ ، ۱۷ ؛ لوقا ۴ : ۱۸-۱۹). ئەو بەرگری لە بێ سەرپەرشتان و بێوژنەکان دەکات ، وە نامۆکانی خوش دەوی و خۆراک و بەرگیان دەدات (دواوتار ۱۰ : ۱۸ ؛ ۱ یۆحەنا ۳ : ۱۷). عیسای مەسیح تەواوی قەوارە ی باوەردار پیرۆز دەکات (۱سالۆنیککی ۵ : ۲۳). وە لە ئایندەدا ، عیسای مەسیح تەواوی قەوارە ی باوەردار شکۆدار دەکات (۱یۆحەنا ۳ : ۱-۳ ؛ فیلیپی ۳ : ۲۱) .

لەبەر ئەو ، گیان بردنەو شتیکە تاییەتە بە جەستەو رۆحی مرۆف . خزمەتی مەسیحیەت خزمەتیکێ گشتیە . چونکە باوەردارانی مەسیح بانگ کراون تاکو گرنگی بدن بە قەوارە ی تەواوی مرۆف و هەموو لایەنەکانی ژیانی .

۳. هەردوو وشەى "گیان" و "رۆح" لە کتیبى پیرۆزدا.

أ. دەكرى ئەم دوو وشەیه بەهەمان واتا بەكار بێت.

وشەى "گیان" (لە یۆنانیدا : پسوخیه) نزیکەى ۱۰۰ جار لە پەیمانى كۆندا هاتووە ؛ هەروەها وشەى "رۆح" (لە یۆنانیدا : "پنومه" زیاتر لە ۳۷۰ جار لە پەیمانى نویدا هاتووە . ناکرى ئەم دوو وشەیه بەشێوهیهكى تەواو و یەكلاکەرەوه لەیهكتر جیاکریتهوه ، هەرچەندە هەندیک هەن ئەمە دەکەن.

و هە گشتگیرکردنەکانى خوارەوش هەروەها راست نین : لە پەیمانى نویدا وشەى "گیان" گوزارشە لە بەشى ناماددى و نەبىنراو ئەوهى ژيان دەدات بە جەستە ، وە "رۆح" بەشى ناماددى و نەبىنراو ئەوهى تايبەتە بە پەيوەندى لەگەڵ خودا.

جیاوازی زۆر لە نێوان هەردوو وشەکه زیاتر ئالۆزکاری دەکات لە هەولدانمان بۆ تیگەشتن لێى . برۆانە ئەم نمونانەى خوارەوه لەمبارەیهوه :
* دەستەواژەى یۆنانى لەبەرامبەر وشەى "گیان" دەبیت بە "پسوخیه" (کردار ۱۰: ۲۰) یان "پنومه" (۲سالۆنىكى ۲: ۸).

* دەستەواژەى یۆنانى لەبەرامبەر وشەى "ژيان" ، بە واتای ژيانى ماددى دەكرى بپیتە "پسوخیه" (مەتا ۲: ۲۰) یان "پنومه" (لوقا ۸: ۵۵).
* "پسوخیه" ئەو مەرۆقهى دەشلەژى وشپىزە دەبى كاتى بەدەنگى بەرز هاواری بەسەردا دەكرى (کردار ۱۴: ۱۰) ، وە "پنومه" ئەو مەرۆقهى هەلدهچى (کردار ۱۷: ۱۶).

* "پسوخیه" ئەو مەرۆقهى خودا شكۆدار دەکات (لوقا ۱: ۴۶) ، وە "پنومه" ئەو مەرۆقهى دلخۆشه بە خودا (لوقا ۱: ۴۷).

* بەشى ناماددى لە مەرۆفدا ناودەبرى بە "پسوخیه" (بينين یوحنا ۶: ۹) ، هەروەها بە "پنومه" ناودەبرى (عیبرانىەکان ۱۲: ۲۳).

* "پسوخیه" ئاماژەییە بۆ تەواوی خودی مرۆف یان کەسێک (مەرقۆس ۱۰ : ۴۵ ؛ تیمۆسلاوس ۲ : ۶) ، بەلام ھەر خەسلەتێک بچیتە پالی دەبیتە "رۆح" ، بۆ نمونە "رۆحی دانیەرمی" (اکۆرنسۆس ۴ : ۲۱).

ب. دەکرێ ھەردوو وشەکە بە دوو واتای جیاواز بەکاربێت .

بەشیوەییەکی گشتی ، وشەیی "پسوخیه" پێداگری دەکات لەسەر چالاکی سۆزداری ، وە وشەیی "پنومە" لەسەر چالاکی ھزر . "پسوخیه" دلتەنگ دەبیت (مەتا ۲۶ : ۳۸) وە خۆشی دەوی (مەرقۆس ۱۲ : ۳۰) ، بەلام "پنومە" ھەست دەکات و دەزانێ (مەرقۆس ۲ : ۸) ، وە پلان دادەنێت (کردار ۱۹ : ۲۱) ، وە دەزانیت (اکۆرنسۆس ۲ : ۱۱) ، وە نوێژ دەکات (اکۆرنسۆس ۱۴ : ۱۴).

زۆرجار وشەیی "پسوخیه" بە واتای فراوانتر بەکار دێت وەک ئاماژەییەک بۆ تەواوی ژیان ئەوەی لەسەر و ژیاڵی جەستەییەو بەرزترە ، بەلام "پنومە" دەبیتە زیاتر دیاریکراو . وە زۆرجار "پنومە" ئاماژەییە بۆ رۆحی مرۆفانە لە پەییوەندی مرۆف لەگەڵ خودا یان ھەستکردنی مرۆف بە خودی خۆی یان کەسایەتیەکی کاتی بە خەسلەتی بکەر دەروانیتە کاری پەرسنتی خۆی یان ھەموو ئەو کارانەیی پەییوەندیان بە پەرسنتەو ھەییە ، وەکو نوێژ و شایەتیدان .

۴. تیگەیشتن لە وشەکانی "رۆح" و "گیان" و "جەستە" لە ۱
سالۆنیکی ۵ : ۲۳ .

أ. دەقی یونانی و وەرگیرانی بە شیوەی وشەبەندی .

Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὀλοτελεῖς,
καὶ ὀλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα
ἀμέμπτως
ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
τηρηθεῖη.

خودای ناشتی خوئی به تهواوی پیروژتان بکات (بهشیوهیهکی تهواو و
تا کوئی). تهواوی رۆح و دهر وون و جهستهتان له کاتی هاتنهوهی
عیسای مهسیحی گهورهماندا بی گلهیی بیاریزن (له حوکمدانه
مهز نهکهی).

ب. شروقهی وهرگیرانی دهقهکه .

ئهم دهقه فیрман ناکات که مروّف دهکری به سی بهشهوه . چونکه
وشهکانی "رۆح" و "گیان" و "جهسته" سی بهشی سروشتی مروّفانه له
خوناگریت . دهکری وهرگیرانی ئهم نایهته بهم شیوهیه بیت : " خودای
ناشتی خوئی به تهواوی پیروژتان بکات ، تهواوی رۆح و دهر وون و
جهستهتان به ههموو بهشهکانیهوه بیاریزن ، (بیاریزه له حوکمدانه
مهز نهکه).

**ه. تیگهیشتن له وشهکانی "گیان" و "رۆح" و "جومگهو مؤخ" له
عیبرانیهکان ۴ : ۱۲ .**

أ. دهقی یونانی و وهرگیرانی بهشیوهی وشهبندی .

Zōn γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος
ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον
καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος,
ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν,
καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας·

چونکه په‌یامی خودا زیندوو، کاریگهره، له ههموو شمشیریکی دوو‌دهم
تیژتره، نیوانی د‌روون و ر‌وح و جومگه و مؤخی نیسک د‌ه‌بریت، نیاز و
بیری دل جیا ده‌کاته‌وه .

ب. شروقه‌ی وەرگیرانی ده‌قه‌که .

ئهم ده‌قه فی‌رمان ناکات که سروشتی مروّف د‌ه‌کری به سی به‌شه‌وه . و ه
ت‌ه‌ندروست نیه ئهم ده‌قه له پروانگه‌ی تیوری سو‌سو‌لوژی‌ه‌وه شروقه ب‌کری
که نوس‌ه‌ر کردویه‌تی .

ده‌شی ئهو چوار ده‌سته‌واژیه‌ی هاتوه وه‌ک گیان و ر‌وح و جومگه‌و مؤخ
وا لپی تی‌ب‌گه‌ین وه‌ک گوزار شیک له ته‌واوی سروشتی ه‌زری یان ر‌وحی
مروّف له ههموو لایه‌نه‌کاندا . وشه‌ی خودا ناخی قه‌واره‌ی ر‌وحیمان
ده‌پشکنی ، تیشک ده‌خاته س‌ه‌ر ته‌نانه‌ت ه‌زه شار‌اوه‌کانمان . خودا کار
له‌مانه‌دا ده‌کات له ر‌وژی حوکمداندا (عیبرانیه‌کان ۴ : ۱۳ ؛ ۱ کورن‌سو‌س
۴ : ۵).

د‌ه‌کری وەرگیرانه یونانیه‌که بو ئهم ده‌قه به‌م شیوه‌یه‌ی خوار‌ه‌وه بی‌ت:

" چونکه په‌یامی خودا زیندوو، کاریگهره، له ههموو شمشیریکی دوو‌دهم
تیژتره، نیوانی د‌روون و ر‌وح و جومگه و مؤخی نیسک د‌ه‌بریت، نیاز و
بیری دل جیا ده‌کاته‌وه ."

۶. تیگه‌یشتن له وشه‌کانی "دل" و "بیر" و "توانا" له مهرقوس ۱۲:

۳۰.

وشه‌کانی "دل" و "دهروون" و "بیر" له زمانی یونانیدا چه‌ندین واتایان هه‌یه . به‌شیوه‌یه‌کی گشتی ، "دل" (له یونانیدا : کاردیا) چه‌قی بوونی مروّقه ، وه سه‌رچاوه‌ی بیرو وشه‌و کاره‌کانیه‌تی (په‌نده‌کان ۴ : ۲۳). به‌لام "دهروون" (له یونانیدا : "پسوخیه") چه‌قی چالاکی سۆزداری مروّقه . وه سه‌باره‌ت به "بیر" (له یونانیدا: دیانویا) چه‌قی بیرکردنه‌وه دۆخی ژیری و هه‌لو‌یسته‌کانه. به‌لام سه‌باره‌ت به "توانا" (له یونانیدا: "ئیسخوس" ئه‌وه تواناو وزه‌یه‌ن که مروّق کاریان پی ده‌کات .

کاتیک ده‌روانینه ئه‌م به‌شه کتیبیه نابیت زیاده‌رووی بکه‌ین له شرۆقه‌کردنی. مه‌به‌ستی ئه‌م چوار وشه‌یه پیکه‌وه ئه‌وه‌ی باوه‌ردار به هه‌موو ئه‌وه توانست و توانایه‌ی که خودا داویه‌تی پی خودای خۆش بوئ .

۷. وشه‌کانی "گیان یاخود ده‌روون" و "رۆح" له په‌یوه‌ندیاندا به ژیان

و مردنه‌وه .

کتیبی پیروژ به ئاشکرا ئه‌م دوو وشه‌یه "دهروون" و "رۆح" ی له‌یه‌کتر جیانه‌کردۆته‌وه. هه‌ردوو وشه‌که به‌کار هاتوون بۆ پیناسه‌ی بنه‌مای ژیانی مروّق ، واته‌ قه‌واره ناماددیه‌که‌ی ، یان قه‌واره نه‌بیراوه‌که‌ی ، یاخود قه‌واره رۆحیه‌که‌ی .

أ. ده‌کری گوزارش له بنه‌مای ژیانی مروّق بکری پیش مردنی یان به وشه‌ی "گیان" (ده‌روون) یانیش به وشه‌ی "رۆح".

کتیبی پیروژ ئه‌م دوو وشه‌یه به‌کارده‌هینی بۆ پیناسه‌ی بنه‌مای ژیانی مروّق پیش مردنی جه‌سته‌ی .

پیش مردنی جهستهی مرۆف ، گوزارش دهکری بۆ بنهمای ژيانی مرۆف له جهستهی لهناوچوویدا یان به بهکارهێنانی وشهی "گیان" دهروون (له عیبریدا : "نهفش" ، وه له یونانیدا "پسوخیه" ، ههردوکیشیان وهردهگێردرین بۆ "ژیان" ههروهها) یانیش وشهی "رۆح" (له عیبریدا: "رواح" وه له یونانیدا : "پنومه").

وشهی "گیان" دهروون بهکارهاتوه له پهیداوون ۲: ۷ ؛ زهبور ۳۱: ۹ ؛ ۶۳: ۱ ؛ مهتا ۶: ۲۵-۲۷ ؛ ۱۶: ۲۵-۲۶ ؛ بینین ۱۸: ۱۳ .

وشهی "رۆح" بهکارهاتوه له ئهیبوب ۳۴: ۱۴-۱۵ ؛ زهبور ۳۱: ۵ ؛ حزقیل ۳۶: ۲۶ ؛ لوقا ۸: ۵۵ ؛ لوقا ۲۳: ۴۶ ؛ رۆما ۸: ۱۰ ؛ اکۆرنسۆس ۷: ۳۴ ؛ ۲ کۆرنسۆس ۷: ۱ ؛ یاقوب ۲: ۲۶ .

ب. دهکری گوزارش له بنهمای ژيانی مرۆف بکری دواى مردنی یان به وشهى "گیان" یانیش به وشهى "رۆح".

کتیبی پیروۆ ئهم دوو وشهیه بهکاردههینی بۆ پیناسهی قهوارهى مرۆف و ژيانی له دواى مردنی جهستهی .

دواى مردنی جهستهی ، گوزارش دهکری له قهوارهى مرۆف به بی جهستهی ماددی و لهناوچووی (قهواره ناماددی یهکهى بهبی بهرگی جهستهی) یان به وشهى "گیان" دهروون (له یونانیدا : "پسوخیه" ، وه له عیبریدا : "نهفش" یانیش به وشهى "رۆح" (له عیبریدا : "رواح" ، وه له یونانیدا : "پنومه").

وشهى "گیان" یاخود دهروون بهکارهاتوه له بینین ۶: ۹ ؛ ۲۰: ۴ .

وشهى "رۆح" بهکارهاتوه له ژیرمهندی ۱۲: ۷ ؛ ئیشایا ۲۶: ۱۴ ؛ عیبرانیهکان ۱۲: ۲۳ .

ب. سروشتی مردنی جهستهیی

بۆچوونی جیاواز ههیه سهبارەت به سروشتی مردنی جهستهیی .

۱. خودا مروۆفی به نهمری بهدییهینا .

پهیدابوون ۱: ۲۷ ؛ ژیرمهندی ۳: ۱۱ ؛ پهیدابون ۲: ۱۵ - ۱۷ **بخوینهوه** .

ناشکرای بکهو گفتوگۆی لهبارهوه بکه : سروشتی مروۆف چۆن بوو
دوای بهدییهینانی و پیش کهوتتی له گوناهاهدا ؟

تیببیهکان .

یهکهمجار دوو مروۆف بهدییهینران ، ئادهم و حهوا ، به نهمری ، واته مردن
له سروشتیاندا نهبوو . لهسهه شیوهی خودا بهدییهینران ، رهنگه ئهم
دۆخهش ددور بیت له ههلوهشانهوه دارزین و مردن . چونکه خودا له
کاتی بهدییهینانیاندا جاویدانی خسته دلی مروۆفهوه . جهستهو گیانی مروۆفی
به نهمری بهدییهینا که نامری .

بهلام پهیدابوون ۱: ۲۶ - ۲۷ ئاماژه ناکات بهوهی که ههموو بونههرهکانی
دیکه به نهمری بهدییهینراون . ئهوهی فییرمان دهکات تهنها مردنی
جهستهیی مروۆفه که بهشیک نهبوه له سروشتی ، ئهوهی خودا له بنههرهتدا
بهدییهینا .

۲. مردنی جهستهی مروۆف سزای خودایه بۆ گوناهاه .

پهیدابوون ۲: ۱۵ - ۱۷ ؛ ۳: ۱۷ - ۱۹ ؛ یۆحنا ۵: ۲۸ - ۲۹ ؛ مهتا ۱۰ :
۲۸ ؛ ۲۵ : ۴۶ ؛ بینین ۲۱ : ۸ **بخوینهوه** .

ناشکرای بکهو گفتوگۆی لهبارهوه بکه : سروشتی مروّف چی
بهسهرهات دواى كهوتتى له گوناهدا ؟

تیبینهکان .

مردنی جهستهیی و روّحی و تاههتایی هاته نیو بهدیهنراوانی خودا وهك
سزای خودا بو گوناها . مروّف گوناھی كرد بویه دهبیّت بمریّت ! دواى
كهوتتى رهگهزى مروّف له گوناهدا ، ئیدی جهستهیان دهمریّت ، یان
شایهنی مردنه . وه کاتى دهمرن جهستهیان دادهرزیّت و دهگهریتهوه بو
خوّل . بهلام لهگهّل نهوهی جهستهیان دهمریّت ، روّحیان (یان گیانیان)
نامریّت وه ناکوژری .

دواى هاتنى دوهمى مهسیح و ههستانهوهی جهستهی مروّفایهتی ، خودا
جهستهو روّح (یان گیان)ی باوهرداران به مهسیح دهگورئ (فیلپیی ۳ : ۲۱
؛ ایوحننا ۳ : ۱-۳) ، بهلام جهستهو روّح (یان گیان) ی بی باوهران و
خراپهکاران له دۆزهدا لهناودهبات . وشه ی "لهناوچوون" واتای فهوتانی
جهستهو روّح (یان دهروون) نیه له بوون ، چونکه لهناوچونیان
پیناسهیهکه بو سزای ههتاهاهتاییان له دۆزهدا (مهتا ۲۵ : ۴۶).

۳. مردنی جهستهیی مروّف شتیکی ناسروشتیه .

زهبور ۹۰ : ۷-۱۱ ؛ روّما ۱ : ۳۲ ؛ ۵ : ۱۶ ؛ گهلاتیه ۳ : ۱۳ بخوینهوه .

ناشکرای بکهو گفتوگۆی لهبارهوه بکه : چۆن دهروانریته مردنی
جهستهیی مروّف ؟

تیبینهکان .

ههندی کس مردن به شتیکی سروشتی دهبینن . ئەوان بهشیوهیهکی گشتی
باوهریان به خودا و گوناها نیه (کهمتهرخهمی له گهیشتن به ئامانجی
خودا بو ژیان) ، ههروهها باوهریان به ههتاهاهتایی گیانی مروّف نیه .
لهبهرئهوه ، پینیان وایه مردن بو شایى و پوچهل بونهوهیه و راقه ناکریّت،

زۆر بە سادەیی کۆتایی ھەموو بوونیکە . ئەوان پێیان وانیە مردن شتیکێ ترسناکە.

ھەندیکێ دیکە پێیان وایە مردن شتیکێ ناسروشتیە . ئەوان بە شیوەیەکی گشتی باوەریان بە خودا ھەبەو باوەریان ھەبە کە خودا مەژووی بەدیھێناوە . بەلام بۆچوونی جیاوازیان ھەبە لەبارە ی سروشتی مەژووی کاتی بەدیھێنانی ، بۆیە تێروانین و بۆچونیان جیاوازی سەبارەت بە سروشتی مردن .

ھەندیک پێیان وایە مەژووی بە سروشتی مردنەو بەدیھێنراوە ، واتە مردن بەشتیکە لە بونیادی . وە دەلێن لەبەر ئەوەی مەژووی کەوتە گوناھەو ئیدی نەیتوانی لە لوتکە ی نەمریدا بمانیتەو . بۆیە مردنی جەستەیی زۆر بە سادەیی بەردەوام بوونی دۆخی رەگەزی بنەرەتی مەژووانیە .

ھەندیک دیکە (باوەردارانی مەسیح) پێیان وایە مەژووی بە نەمری بەدیھێنراوە . ئەوان دەلێن لەبەر ئەوەی مەژووی کەوتە گوناھەو توانای بەردەوام بوونی لە نەمریدا لێدەستدا . وە ئەوان پێیان وایە کە مردنی جەستەیی سزای یاخی بوونی مەژووی (پەیدا بوون ۲ : ۱۵ - ۱۷). کتیبی پیرۆز مردن بە شتیکێ سروشتی دانائیت سەبارەت بە مەژووی ، بەلکو وەک گوزراشیک لەبارە ی تۆرەیی خودایی (زەبور ۹۰ : ۷ - ۱۱)، وە وەک حوکمیکی خودایی (رۆما ۱ : ۳۲) ، وە وەک حوکمدان (رۆما ۵ : ۱۶) ، وە وەک نەفرەت (گەلاتیە ۳ : ۱۳).

پەیدا بوون ۲ : ۱۷ دەدوێ لەبارە ی مردنی جەستەیی مەژووی و بەس ، نەک مردنی جەستەیی ھەموو بەدیھێنراوانی دیکە . پەیدا بوون ۱ : ۲۹ - ۳۰ دەدوێ لەبارە ی خواردنی بەروبوومی رۆھکەکانەو ، وە ئاماژە بە بونەوەرە زیندوھکانی زەوی دەکات کە بەدیھێنراون تاکو بمرن . ئیدی بەم شیوەیە ، ھەرچەندە مردن شتیکێ ناسروشتیە سەبارەت بە بەدیھێنراوانی خودا ، بەلام مردنی ھەموو بونەوەرە زیندوھکانی دیکە (وەک رۆھک و درمخت و ماسی و بالندە و خشۆکەکان) شتیکێ ناسروشتی نەبوو وە بەپێی مەبەستی خودابوو لە بەدیھێناندا .

۴. مردنی جهستهیی مروّف لهبەر هوکاریک دواخرا .

پهیدابوون ۲: ۱۷ ؛ کردار ۱۴: ۱۵-۱۷ ؛ رۆما ۳: ۲۵-۲۶ ؛ ۲ تیمۆسوس ۱: ۱۰ ؛ ۲ پەترۆس ۳: ۷-۹ بخوینەوه .

ئاشکرای بکهو گفتوگۆی لهبارەوه بکه : بۆچی خودا دەستبەجی مروّقی نەمراند کاتی کەوتە گوناھەوه ؟

تیبینیەکان .

ئەگەر خودا تەنها راستدروست و دادپەروەر بایە ، رەنگە دەستبەجی سزای مردنی بدایە بەسەر هەردوو مروّقی یەکەمین دواي کەوتنیان لە گوناھەدا .

بەلام چونکە خودا راستدروست و دلنەرم و پراوپرە لە نیعمەت ، بە پشودرێژیەکی مەزنەوه دانی گرت بە خۆیدا لەبەر امبەر بەدیھینراوانیدا . ئیدی بە نیعمەتەکەي مردن و گوناھەي دامرکاندەوه تا ئیستاشی لەگەڵدا بیّت .

خودا بە نیعمەتە تاییەتەکەي لە عیساي مەسیحدا ، ژیان ونەمري روناک دەکاتەوه (یۆحنا ۱۰: ۲۸ ؛ ۲ تیمۆسوس ۱: ۱۰) ، وه مردنی لەناوبرد (۱ کۆرنسۆس ۱۵: ۵۰-۵۶) ! ئەو نایەوئ خەلکی بڤهوتین ، بەلکو حز دەکات تۆبە بکەن (حزقیل ۳۳: ۱۱ ؛ ۱ تیمۆسوس ۲: ۴ ؛ ۲ پەترۆس ۳: ۹) . هەموو ئەوانەي بە باوەر وەلامی موژدەي ئینجیل دەدەنەوه بەشداری دەکەن لە سەرکەوتنەکەي عیسا بەسەر مردنی جهستهیی و لەناوچوونی تاهەتایی جهستهو دەروون لە دۆزەخدا !

۵. مردنی جهستهیی مروّف گەرانەوهیە بۆ خۆل .

پهیدابوون ۲: ۷ ؛ ۳: ۱۹ بخوینەوه .

تیبینیہکان .

خودا مروقی دروست کرد له "خۆل" ی زهوی (توخمهکانی) . کاتی مروڤ دهمری جهستهی له روچی جیا دهبیتهوه (یان دهروونی) ، وه دهگهریتهوه بو زهوی که لیوهی وهرگیراوه ، ئیدی به ناشتن و له گورنانی مروڤ له خۆلهو دهگهریتهوه بو خۆل .

۶. مردنی جهستهیی مروڤ دابرانی تهواوه له روداوهکانی زهوی.

زهبور ۴۹ : ۱۰ ، ۱۷ ؛ ژیرمندی ۹ : ۱ - ۱۲ ؛ ئیشایا ۶۳ : ۱۶ ؛ لوقا ۱۶ : ۲۷ - ۳۱ ؛ اتیموساوس ۶ : ۷ بخوینهوه .

تیبینیہکان .

ئهو کسهی دهچیته دوخی مردنهوه هیچ پهیوهندیهکی به روداوهکانی زهوی ئیستامانهوه نامینیت . ئیدی ناتوانی بزانی چی روو دهوات له زهوی ، وه ناتوانی هیچ پلانیک دابریری تایبته به زهوی یان کار بکات تیایدا . ئیدی هیچ کاریگری و دهسهلاتیکی نامینیت لهسهر زهوی ! وه هیچ پهیوهندیهکی به خیزانهکهیهوه نامینیت ، وه ناتوانی پهیوهندیان لهگهلا دروست بکات . مردنی جهستهیی مروڤ دابرانه له نیوان جهستهو روچ (یان گیانی) ، وه دابرانه له خیزانه خوشهویستهکهی و هاوریکانی سهر زهوی ، وه دابرانه له ههر دهستکوت و سهروهت و سامانی لهسهر زهوی ، وه دابرانه له ههموو روداوهکانی سهر زهوی . لهگهلا ئهوهی جهستهی له گوردایه وه له دوخی دارزان و لهبهریهک ههلوهشانه ، بهلام روچی (یان دهرونی) هیچ پهیوهندیهکی به روداوهکانی زهوی ئیستامانهوه نییه .

ج. مردنی باوهردار به مەسیح

ئاشکرای بکەو گفتوگۆی لەبارەو بەکە : ئەگەر عیساى مەسیح ئازاری چەشت و مرد لە پیناوی باوهرداران ، کەواتە بۆچی دەبیت باوهرداران ئازار بچێژن و بمرن ؟

۱. ئیدی مردنی جەستەیی بۆ باوهردار سزا نییە .

زەبور ۱۱۶ : ۱۵ ؛ رۆما ۶ : ۲۳ ؛ اکۆرنسۆس ۱۵ : ۵۶ ؛ رۆما ۳ : ۲۳ - ۲۶ ؛ ۵ : ۶ - ۱۰ ؛ عیبرانیەکان ۹ : ۲۴ - ۲۶ بخوینەوه .

تیبینیەکان .

سەبارەت بە بیاوهران تا ئیستاش مردن سزای گوناھەییە (رۆما ۶ : ۲۳). بەلام سەبارەت بە باوهرداری مەسیح ئیدی مردن سزای گوناھە نیە (زەبور ۱۱۶ : ۱۵). مردنی جەستەیی باوهردار بە مەسیح ئیدی سزای گوناھە نیە ، چونکە قوربانیە کەفارەتمەندانەکەى مەسیح لەسەر خاچ وەلامى داواکاریە دادپەرورەنەکەى خوداو توپریە راستو دروستیەکەى لەسەر گوناھە دایەوه . مردنی مەسیح لەسەر خاچ سزای خودای دادپەرورەى بۆ گوناھەى مرۆف دەرخست (ئیشایا ۵۳ : ۵ - ۶ ؛ ۱ پەترۆس ۲ : ۲۴ ؛ ۳ : ۱۸). باوهرداران بە تەواوەتى بیتاوانکران ، هەموو گوناھەکانیان بەر لیخۆشبوون کەوت ئیدی مردنی جەستەیی سزا نییە بۆ گوناھەکانیان .

۲. مردنی جەستەیی باوهردار بە مەسیح هۆکاریکی خودایە بۆ

پیرۆزکردنی .

زەبور ۴۹ : ۵ - ۱۰ ؛ ۱۵ : ۱۷ ؛ ۸۹ : ۴۷ - ۴۸ ؛ پەندەکان ۱۴ : ۱۲ ، ۲۷ ؛ ۲۱ : ۲۵ ؛ رۆما ۱ : ۲۸ - ۳۲ ؛ ایۆحەنا ۲ : ۱۵ - ۱۷ ؛ رۆما ۸ : ۱۷ ؛

۲ کۆرنسۆس ۴ : ۷ - ۱۱ ؛ عیبرانیەکان ۴ : ۱۵ ؛ ۵ : ۷ - ۱۰ ؛ اپەترۆس
۴ : ۱۲ - ۱۴ بخوینەوہ .

تیبینیەکان .

ئازارەکان و مردنی جەستەیی ئەوہی باوەردار توشی دەبیت ھۆکاریکی
خودایە بۆ پیروۆزکردنی .

لەگەڵ ئەوہی عیسا هیچ گوناھیکی نەکردوہ ، بەدانیاییەوہ روبەرۆی
جۆرەھا تاقیکردنەوہو ناردەتە مەھتەم مەھتەمی مەھتەمی مەھتەمی . سەبارەت بە عیسا
مەسیح ئەم تاقیکردنەوہو ناردەتە مەھتەمی مەھتەمی مەھتەمی بوو بۆ تەواوکردنی
سروشتی لاوازی مەھتەمی .

ھەرچەندە باوەرداران گوناھ دەکەن ، بەلام جۆرەھا ئازار تێدەپەڕینن و
دەبیتە ھاوکاریان بۆ بەرھەڵستی لوتبەرزیمان وە مراندنی حەزە گلاوہکان
، وە دامرکاندەوہی ئازەزوە جیھانیەکانیان ، وە چاودێری و بەھیزکردنی
ھزر و بیری و گەنگیدانیان بە رۆح . کتیبی پیروۆز بە روونی فیرمان دەکات
کە مەبەست لە ئازارەکانی باوەرداران لەسەر زەوی راگەیانندی ژیانیکی
نوی و پیروۆزە لە جەستەیاندا ، ئیستا لە زەوی و لە داھاتوشدا بۆ
ھەتاهەتایە لە ئاسمان .

۳. مردنی جەستەیی بۆ باوەردار تەواوکردنی کاری پیروۆزکردنیەتی و سەرەتای ژیانیکی تەواوہتیە .

۱ کۆرنسۆس ۱۵ : ۵۰ ؛ عیبرانیەکان ۱۲ : ۲۳ ؛ بینین ۲۱ : ۲۷
بخوینەوہ .

تیبینیەکان .

مردنی جەستەیی لوتکەھێ ئازارەکانە کە باوەرداری مەسیح لەسەر زەوی
توشی دەبیت .

له ۱ کۆرنسۆس ۱۵: ۵۰ دەخوینینهوه: "گۆشت و خوین ناتوانیت ببیته میراتگری شانشینى خودا، ههروهها فهوتاو نابیته میراتگری نهفهوتاو." تا ئیستا جهستهی باوهردارانى مەسیح لهژیر سایه‌ی سروشتی گوناهاهو لاوازی و مردنی جهسته‌ییدایه. جهستهی باوهردارانى ئیستا دهبنه میراتگری شانشینى خودا به‌لام له دۆخی تهواوتهی کۆتاییدا. ناکرئ باوهردارانى مەسیح بچنه ئاسمان له ئیستادا یان زهوی نوئ له داهاتودا لهو دۆخه مردوه‌ی که ئیستا تیایدان.

له‌به‌رئهوه ده‌بیت جهستهی باوهردارانى ئیستا بمرئ، وه بگۆرئ. وهك چۆن عیساى مەسیح چوه نئو شکۆمەندیهوه له ریگه‌ی ئازارهکانى سهر زهوی و مردنی جهستهی، ده‌بیت باوهردارانى مەسیح بچنه نئو دۆخی تاهه‌تاییهوه ئه‌ویش تهناه له ریگه‌ی ئازارهکانى سهر زهوی و مردنی جهسته‌یان! مردنی جهسته‌یان له‌سهر زهوی تهواوکردنی کارى پیروژکردنی رۆحیانه (یان ده‌رونیان، گیانیان) تاكو بینه "رۆحی راستودروست و تهواوکر او" (۱ یۆحنا ۳: ۱-۳؛ عیبرانیه‌کان ۱۲: ۲۳). مردنی جهسته‌ی کۆتایی نیه سه‌باره‌ت به باوهردارانى مەسیح، به‌لكو سه‌ره‌تای ژيانى تهواوکر او یانه، یه‌که‌م له ئاسمان دواتر له زهوی نوئ! کاتی باوهردار دهمرئ ده‌سته‌بجئ مەسیح ده‌بینئ و له‌گه‌لیدا ده‌بیت (فیلیپی ۱: ۲۰-۲۴؛ پروانه کردار ۷: ۵۴-۶۰).

۴. سه‌باره‌ت به باوهردار، هیواى به هه‌ستانه‌وه‌ی جهسته‌ی جیی ترس ده‌گریته‌وه له مردنی جهسته‌ی.

لوقا ۲۲: ۴۰-۴۴؛ کردار ۲: ۲۴؛ عیبرانیه‌کان ۲: ۱۴-۱۵ بخوینیهوه.
تیبینیه‌کان.

ئازاره‌کانى سهر زهوی و مردنی جهسته‌ی ئازادمان ده‌کات له ئازارى مردن.

وه مهسيح ههروهه باوهرداران نازاد دهكات له كوئيلايهتي ترس و مردن .
له برى ترس له مردن ، هيواي ههستانهوه له مردنى پى بهخشيون . وه
هيواي زورو بهردهوام بهشيكه له پيروژکردنى باوهردار !

ناشكرای بكهو گفتوگوى لهبارهوه بكه : كاتى مرؤف دهرىت جهستهو
رؤحى (يان گيانى) چى بهسهه دىت ؟ بو كوى دهروات جهستهى مرؤف
دواى مردن ، وه بو كوى دهروات گيانى يان رؤحى ؟ ئايا رؤح و گيانى
ههموو خهلكى بو يهك شوين دهچن دواى مردن ؟

١. قهوارهى مرؤف بهبى جهستهى ئىستاي تاههتاييه .

ژيرمهئدى ٣ : ١١ بخوينهوه .

تیبينيهكان .

كتيبي پيروژ فيرمان دهكات كه رؤحى مرؤف (يان گيانى) تاههتاييه . وه
جهستهى ماددى كاتييه ، بهلام له دواييدا ههلهستينرتهوه .

٢. دؤخى دواى مردنى نهو مرؤفهى بيتاوان نهكراوه به عيسا .

مهتا ٢٥ : ٤٦ ؛ مرقوس ٩ : ٤٢ - ٤٨ ؛ لوقا ١٦ : ٢٢ - ٢٣ ؛ ٢ پهترؤس
٢ : ٤ - ١٠ ؛ ٢ سالونيكي ١ : ٦ - ١٠ بخوينهوه .

تیبينيهكان .

كاتى مردنى نهو مرؤفهى بى تاوان نهكراوه يان راستودروست نييه ، نهو
كهسهى باوهرى به عيساي مهسيح نههيناوهو به عيساي مهسيح بيتاوان
نهكراوهو راستودروست نهبوه ، رؤح (يان گيانى) له جهستهى جيا
دهبيتتهوه ، وه دهستبهجى دهچيته نيو دوزهخ . پؤلسى نيردراو فيرمان
دهكات كه خراپهكاران دهپاريزرين تا رؤژى حوكمدان ، وه بهردهوام له
نازاردا دهبن ، عيسا و پؤلسى نيردراو فيرمان دهكهن كه له رؤژى
حوكمداندا ، خراپهكاران و ناراستودروستهكان دهرون بهرهو سزاي
ههتاههتايى ، دوور له روخسارو نامادهگى خودا .

۳. دۆخی دوای مردنی جهستهی نهو مرقه‌ی راستودرستهو بیتاوانه .

لوقا ۲۳: ۴۳؛ ۲ کورنوس ۵: ۸؛ فیلیپی ۱: ۲۱-۲۳؛ عبیرانیه‌کان ۱۲: ۲۲-۲۴؛ رۆما ۸: ۳۵-۳۹ بخوینهوه .

تیبینه‌کان .

کاتی راستودرست دهری ، نهوی به باوهره‌نیانی به عیسیای مه‌سیح راستودرسته‌که‌ی به‌دهسته‌نیاهه ، رۆحی (یان گیانی) له جهسته‌ی جیا ده‌بیتهوه ، وه ده‌ستبه‌جی ده‌چیته لای عیسیای مه‌سیح . لوقا ۱۶: ۲۲ فیرمان ده‌کات که هه‌ژاریک ناوی له‌عازهر بوو ، نهوی له‌بهرچاوی خودا راستودرست بوو ، فریشته‌کان هه‌لیانگرت و ده‌ستبه‌جی به‌رمو باوه‌شی ئیبراهیم . وه لوقا ۲۳: ۴۳ فیرمان ده‌کات که دزه تۆبه‌کاره‌که ده‌ستبه‌جی چوه به‌هه‌شت له‌گه‌ل عیسیای مه‌سیح . وه پۆلسی نیردر او له ۲ کورنوس ۵: ۸ فیرمان ده‌کات کاتی باوهردار له له‌شی دوورده‌که‌وتنهوه واته ده‌گوازیتهوه بۆ لای خوداوه‌ند . وه فیلیپی ۱: ۲۱-۲۳ فیرمان ده‌کات دوور که‌وتنهوه له زه‌وی واته چوونه لای مه‌سیح . وه نامه‌ی عبیرانیه‌کان ۱۲: ۲۲-۲۴ پیناسه‌ی نه‌وه‌مان بۆ ده‌کات که "باوهردار له ئاسمان ده‌بیت واته ده‌روات بۆ شاری خودای زیندوو بۆ ئاهه‌نگیک که فریشته‌کانی کۆکرده‌وتهوه ، وه واته ده‌روات بۆ کلّیسه‌ی تۆبه‌ره تۆمارکراوه‌کان له ئاسمان" ، وه "بۆ لای خودای دادوهری هه‌موان" ، وه "بۆ لای عیسیای مه‌سیح نیوانگیری په‌یمانی نوئی" ، وه بۆ لای "رۆحه راستودرسته ته‌واوکراوه‌کان" . له کۆتاییدا کتیبی پیروز له رۆما ۸: ۳۵-۳۹ فیرمان ده‌کات که مردنی جهسته‌ی جیامان ناکاتهوه له خوداو خوشه‌ویستی خودا !

۴. دۆخی رۆحی باوهرداران له ئاسمان .

ناشکرای بکه‌و گفتوگۆی له‌باره‌وه بکه : رۆح (یان گیانی) باوهرداران چی نه‌زمون ده‌کهن له ئاسمان ؟

تیبینه‌کان .

لهماوهی نیوان مردن و ههستانهوهی باوهرداری مهسیح ، جهستهی له
گوردا لهسهر زهوی دهبیت ، بهلام رۆح (یان گیانی) لهگهڵ خودا دهبیت له
ئاسمان . وه رۆحی چالاک و هوشیاره له ئاسمان .

أ. باوهرداران شکوی مهسیح دهبینن .

یوحنا ۱۴ : ۱ - ۴ ؛ ۱۷ : ۲۴ بخوینهوه .

تیبینهکان .

کاتی باوهردار له رووی جهستییهوه دهری ، رۆحی لهلای مهسیح دهبی و
شکومهنديهکهی دهبیت ، واته خوشهویستی و بهزهیی و پیرۆزی و
دلنهرمی و داناییهکهی و چهنینی تر دهبیت .

ب. باوهرداران پشوو دهدن .

عبرانیهکان ۴ : ۹ - ۱۱ ؛ بینین ۷ : ۱۶ - ۱۷ ؛ ۱۴ : ۱۳ بخوینهوه .

تیبینهکان .

رۆحیان (یان گیانیان) پشوو دهدات له کبیرکی و ههول و تیکۆشان و
کیشهو نهخۆشی و دلهراوکی و ئازار و نارمهتی و ترس و ناخۆشی و
گوناههو دلتهنگی و ههموو ئهو شتانهی له ژیانی سهر زهویاندا ههیه ،
ئیدی ئازار ناچیزن و ناگهرینهوه بو نارمهتی و ناخۆشی .

ج. باوهرداران دهزانن .

۱ کورنوس ۱۳ : ۹ - ۱۲ بخوینهوه .

تیبینهکان .

لاوازی باوهرداران وون دهبی و ئیدی ههموو شتیک دهزانن ئهوهی پبویسته
زانیاریان ههبیت به تهواوی لهبار هیهوه .

د. باوهرداران پر دهن له خوشی .

زهبور ۱۶ : ۱۱ بخوینهوه .

تیبینهکان .

باوهرداران پر دهن له خوشی و بهختهوهری ههتا هتایی له لای خودا .

ه. سرودی ستایش دهآینهوه .

بینین ۴ : ۹ - ۱۱ ؛ ۵ : ۱۱ - ۱۴ بخوینهوه .

تیبینهکان .

باوهرداران سرودی نوی دهآینهوه و ستایشی خودا دهکن و دهپهرستن .

و. باوهرداران خودا دهپهرستن و خزمهتی دهکن .

بینین ۷ : ۹ - ۱۵ بخوینهوه .

تیبینهکان .

باوهرداران شهو و روژ خودا دهپهرستن . وهکو فریشتهکان ، ئهوانهی بی لهشن ، باوهرداریش خودا دهپهرستی به چهندین شیوهو جوړهها کار که ههمان مهبهست و واتایان ههیه .

ز. باوهرداران خاوهنی دهسهلات دهن .

زهبور ۲ : ۸ - ۹ ؛ بینین ۲ : ۲۶ - ۲۷ ؛ ۳ : ۲۱ بخوینهوه .

تیبینهکان .

لهبهر ئهوهی باوهر داران لهگهڵ مهسیح دهبن له ئاسمان ، بۆیه بهشداری دهکهن له تهختی مهسیح و سهركهوتنه مهزنهکهی بهسهر گوناوهو مردن و ههموو دوژمنهکانیان له مرۆفانهکان و ئیبلیس . خوداوهند زمانی واتادار بهکار دههینیت وهك ویناکردنی زال بوون بهسهر ههموو بهر ههڵستکاریهکدا و ههموو ئهوانهی بهر ههڵستی مهسیح دهکهن . باوهر داران بهشداری سهركهوتنهکهی مهسیح دهکهن له ئاسمان کاتیک لهگهڵیدا دهبن پیش هاتنهوهی دوهمی .

وه له هاتنهوهی دوهمی مهسیح بۆ سهر زهوی ، باوهر دارانیش لهگهڵ مهسیح دهبن بۆ حوکمدانی زیندوان و مردوان (۱سالونیککی ۴ : ۱۴ ؛ مهتا ۲۵ : ۳۱ - ۳۲). باوهر داران بهشداری مهسیح دهکهن له دهستکهوتی سهركهوتنهکانی کۆتایی مهسیح بهسهر خراپهکارانی سهر زهوی دا (مهتا ۱۳ : ۴۱ ؛ بینین ۱۹ : ۱۵ - ۱۶) ، وه بهشداری دهکهن له شکومهندیه تاههتاییهکهی ! ئیدی دوباره دوژمنانی مهسیح و باوهر داران بۆ ههتاههتایه دههزین !

وه دواى هاتنهوهی دوهمی ، له زهوی نوێ ، دوازه نێردراو لهسهر دوازه تهخت دادهنیشن بۆ (حوکمدانی) دوازه هۆزهکهی ئیسرائیل (مهتا ۱۹ : ۲۸ ؛ لوقا ۲۲ : ۲۸ - ۳۰). ئهم دوو بهشه ئاماژهن بۆ شانیشینی خودا له شیوهی کۆتاییدا .

دهبیت له وشهێ "حوکمدان" و تییگهین به واتای " پادشا ههره بهرزوه باوهر دارانیش لهگهڵیدا وهك خۆرو ئهستیره دهرهوشینهوه (دانیال ۱۲ : ۳ ؛ مهتا ۱۳ : ۴۳). وه دهستهواژهی "دوازه هۆزهکهی ئیسرائیل " لێرهدا ئاماژهیه بۆ ئیسرائیلی نوێ دواى گهرانهوهی بۆلای خودا ، وه دهکرئ ئاماژهنش بێت یان بۆ ههلبژیراوانی نیوان دوازه هۆزهکهی ئیسرائیل له سهرهتای میژووی جیهانهوه تا کۆتایی (رۆما ۱۱ : ۲۶) ، وه یان ئاماژه بێت بۆ ههموو ههلبژیراوانی جولهکهو نهتهوهکان (ناجولهکه) لهسهرهتای میژووی جیهانهوه تا کۆتایی (گهلاتیه ۶ : ۱۶) . له ههموو باریکدا ، دهکرئ ئاماژه بێت بۆ باوهر داران ، چونکه دواى نوێ بونهوهی ههموو شتهکان ،

ئیدی هیچ گلاویهك ناچیتته نیو شانشینى خوداوه له شیوه کۆتاییهکهیدا
(بینین ۲۱: ۲۷).

کتیبی پیروژ هیچ پیناسهیهکی دیاریکراوی نهکردوه بو ئەزمون
وکارهکانی باوهرداران له ئاسمان !

ه . دۆخی مروّف له دواى مردن

ئاشکرای بکهو گفتوگۆی لهبارهوه بکه : دواى ههستانهوهى جهستهيان ،
باوهرداران چيان بهسهر دیت !

۱ . دۆخی ناراستودروستان دواى ههستانهوهى جهستهيان .

مهتا ۱۰ : ۲۸ ؛ بینین ۲۱ : ۸ بخوینهوه .

تیبینهکان .

له ههستانهوهى جهستهياندا ناراستودروستان (بى باوهردان) ، جهستهيان
دهگهریتهوه بو یهکگرتن لهگهڵ رۆحیان (یان گیانیان) . ئەوکات
حوکمدانیان رادهگهینرئ به ئاشکرا له حوکمدانی کۆتاییدا (مهتا ۲۵ : ۴۱ -
۴۶) . وه له کۆتاییدا ، جهستهو رۆحیان فری دهدریته نیو دۆزهخ .

۲ . دۆخی راستودروستان دواى ههستانهوهى جهستهيان .

فیلیپی ۳ : ۲۰ - ۲۱ ؛ رۆما ۴ : ۱۷ بخوینهوه .

تیبینهکان .

تاكو هاتنى دوهمى مەسیح ، جهستهى مردوى باوهرداران ههر به خۆل و
دارزاوى دهمنیتهوه لهسهر زهوى . بهلام له هاتنى دوهمیدا ، جهستهى
خۆلینى پیشوویان دهگۆرئ و وهك جهستهى مەسیحى ههستاوهى
شکوډارى لئ دیت ! مەسیح ئەوهى بهدییهنهرى ههموو ئەوانیه دهبینرین

و ئەوانەش كە نابیرین (یۆحنا ۱ : ۳ ؛ عیبرانیەكان ۱۱ : ۳) تواناداره
لهوهی جهستهكانی پیشوو بگۆری و هه‌لسیتتهوه ، ئیدی جهستهیان وهك
جهستهی خوی هه‌لدستهیتتهوه . وه جهستهیان له‌گه‌ل رۆحیان
یه‌كده‌گرتتهوه (۱ سالۆنیککی ۴ : ۱۷ ؛ مه‌تا ۲۵ : ۳۱ - ۴۰) . وه له‌گه‌ل
مه‌سیح داده‌بەزن بۆ زه‌وی نوێ ، وه له‌گه‌ل مه‌سیح ده‌بن له‌ زه‌ویه
نوویه‌كه‌دا بۆ هه‌تاهه‌تایه (۱ سالۆنیککی ۴ : ۱۷ ؛ بینین ۲۱ : ۱ - ۵) .

۳. جهستهی هه‌ستاوهی باوه‌رداران ئیدی نامری ، به‌لكو شكۆدار و به‌هیزو رۆحیی و نه‌مر ده‌بیت .

۱ كۆرنسۆس ۱۵ : ۳۵ - ۴۴ ، ۵۳ - ۵۴ ؛ فیلیپی ۳ : ۱۲ بخوینه‌وه .

تیبینیەكان .

پۆلسی نیردر او ئەم هێما کتیبیانهی به‌كار هێناوه له‌ فیرکردنه‌کانیدا ، كه
باوه‌رداران رۆده‌چنه‌ مردنه‌وه وه‌كو تۆوی زه‌وی ، دینه‌ ده‌ره‌وه به
ژیانیکی زۆر مه‌زنتر و شكۆدارتر . جهستهی مرۆقی ئاسایی جهستهیه‌کی
له‌ناوچه‌وه لاوازه و هه‌یچ جوانیه‌کی تیدا نیه ، به‌لام جهستهی هه‌ستاوهی
باوه‌رداران نه‌مر و شكۆدار و به‌هیزو رۆحیه !

جهستهی باوه‌رداران ده‌مینه‌وه له‌ناو ناچیت ، به‌و واتایه‌ی پیر نابئ و
نه‌خۆش ناکه‌وئ و لاواز نابئ و نامری . جهستهی باوه‌رداران شكۆدار
ده‌بیت ، واته‌ به‌شداری شیوه‌ی خودایی ده‌کن ، وه‌كو خۆشه‌ویستی خوداو
پیرۆزیه‌که‌ی و راستدروستی و هیزو داناییه‌که‌ی . جهستهیان به‌ هیزه‌وه
هه‌لدستهیتتهوه ، واته‌ هیز به‌ده‌ست ده‌هینن بۆ ژیانیکی گۆراو تاهه‌تایه ! وه
جهستهیان به‌ رۆحیی هه‌لدستهیتتهوه ، به‌و واتایه‌ی به‌ته‌واوته‌ی نوێ ده‌بنه‌وه
، وه رۆحی پیرۆز ده‌سه‌لاتدار ده‌بیت به‌سه‌ریاندا . وه جهستهیان نه‌مر
ده‌بیت ، واته‌ تاهه‌تایه‌ له‌ژیانیکی نه‌مریدا ده‌مینه‌وه ، له‌ به‌خته‌وه‌ری
تاهه‌تایی له‌لای خودا ! به‌ کورتی ، له‌ هه‌ستانه‌وه‌دا جهستهیان ده‌گۆری بۆ
شیوه‌ی جهستهی مه‌سیحی شكۆدار ، ئەوه‌ی ناچینه‌ ژیر رکیفی یاسا

مادديه‌کانی زهوی ئیستامان (یوحنا ۲۰: ۶- ۹ ، ۱۹ ، ۲۶ ؛ لوقا ۲۴: ۲۱؛ کردار ۱: ۹ ؛ بینین ۲۱: ۴).

و . باوهرداران پرسیارگه‌لیکی زوریان ههیه

۱. نایا ده‌کری باوهرداران ریز له مردویان بگرن ؟

نایا ده‌کری یادی مردوه خوشه‌ویسته‌کانی نهدامانی خیزان بکریته‌وه ؟

نهم پرسیارانه له ریبه‌ری رینماییه‌کانی شه‌شهم وانهی ۲۳ دا وه‌لام
ده‌درینه‌وه .

۲. نایا باوهرداران ده‌توانن یه‌کتری بناسنه‌وه ؟

به پپی لوقا ۱۶: ۹ ، نهو هاوری و دوستانه‌ی باوهرداران له ریگه‌ی
دارایی و سامانه‌وه له زهوی دروستیان کردوه له شوینی تاه‌تاییدا له‌ئاسمان
پیشوازیان لی ده‌کهن . نهو هاوریانه‌ی ، سو‌دیان بینیه‌وه له سه‌روه‌ت
وسامانی زهوی باوهرداران له خزمه‌ته‌کانی دیکه‌یان نهوانه‌ی چاکه‌یان
له‌گه‌لدا کردوون پیشوازیان لی ده‌کری و ده‌یانناسنه‌وه کاتی دین بو
ئاسمان!

وه به‌پپی لوقا ۱۶: ۱۹- ۳۱ ، ده‌بینین زانیاری و جیاکاری و به‌یه‌ک‌گه‌یشتن
هه‌یه له ئاسمان له نیوان ئییراهیم و له‌عازهردا .

وه مه‌تا ۸: ۱۱ پیناسه‌ی نهو خوشیه‌ ده‌کات که له‌ئاسمانه‌و هیمایه‌که بو
شیو . له‌به‌ر نه‌وه ، سه‌باره‌ت به‌یه‌کتر ناسینه‌وه‌ی دوباره به‌به‌شداری و
دلخوشی پیکه‌وه له ئاسمان فصرمانیکی کنتیبه‌ به‌ته‌واوته‌ی نه‌گهر به‌رده‌وام
بین له ژیانی هاوبه‌ش له‌گه‌ل مه‌سیح .

**۳. ئەگەر باوەرداران يەكترى بناسنەو لە ئاسمان ، ئايا ئەندامانى
خيزانيان و هاورى خۆشەويستەكانيان و ئەوانەش كە باوەريان نەهناوه
بەسەردەكەنەوه ؟**

بەپىي مەتا ۱۲ : ۴۶ - ۵۰ ، سەر جەم ئەو پەيوەنديانەى مروّف لەسەر
زەوى كە " لە مەسيح " دا نەبوون هېچ واتايەكيان نامىنيت لە ئاسمان .
بۆيە دەتوانين بلين كاتى دەگەينە ئاسمان ئىدى هېچ شتىك لەبارەى
ئەندامانى خيزان و هاوريكامان ئەوانەى بى باوەربوونە بىر ناكەوتتەوه .

ز. خزمەتى پرسەى باوەرداران

۱. دلتەنگى بۆ لەدەستدانى خۆشەويستىك كە دەمرى .

أ. رىگە بدە بە خۆت بۆ گوزارش لە دلتەنگ بوون .

هەميشە مردنى خۆشەويست زورىك لە دلتەنگى و پەژارەو فرميسك
لەگەل خۆيدا دەهينيت . وە هيوای باوەردار بە هەستانەوى دوای مردن
ئەم دلتەنگىە هەلناوەشينيئەوه بۆ لەدەستدانى خۆشەويستەكەى . خودى
عيساى مەسيح گريا كاتى لەعازەرى هاوريى مرد . وە دەبىت
باوەردارانيش رىگە بدن بە گوزارش كردن لە دلتەنگى بە رىژەيهكى
شياو .

ب. يارمەتى خەلكى دىكە بدە لە دلتەنگياندا .

دەبىت باوەرداران يارمەتى ئەو خوشكان و برايانە بدن كە دلتەنگن بە
هوى لەدەستدانى خۆشەويستەكانيانەوه . لەمەشدا چوار ئەركيان هەيه : لە
پيوستيان بە هاوكارى تاكو ئەو راستيانە قبول بكەن كە خۆشەويستەكەيان
لە دەستداوه .

پئويستيان به هاوكارى ههيه كاتى دهر ئه نجامى نازارى له دهستدانى
خوشهويسته كهيان ئه زمون دهكهن .

پئويستيان به هاوكارى ههيه بو خوگونجاندن له ژيان بهي مردوه كهيان .

پئويستيان به هاوكارى ههيه بو چوونه نيو پهيوه ندى نوئى و ئامانجى نوئى
له ژياندا چونكه توشى دلهر او كئى دهين له سوز داريان بو مردوه كه .

ماوهى دلتهنگيه كەش رهنگه سالانتيك بخايه نييت !

۲. شيوازى خزمهتى پرسه ي باوهرداران .

أ. ناشتن يان هاريني تهرم ؟

كتيبي پيرۆز پيناسه ي ئه وهى نهكردوه كه باوهرداران چى له تهرمى
مردوه كانيان بكهن . بابته ي هارين جيگه ي مشتومره ، چونكه كتيبي
پيرۆز باسى ههستانه وهى جهسته دهكات ، ههنديك له باوهرداران پينان
وايه دهبيت تهرم بينيژرى ، نهك به سوتان يان هارين له ناو بيري .
باوهردارانى ديكهش پينان وايه له گه ل ئه وهى جهسته دهگه ر يته وه بو خو ل
جا به ناشتن بيت يان هارين يا خود به هو ي كار ه ساتي كه وه له ناو بچي
(پهيدا بوون ۳ : ۱۹ ؛ بينين ۲۰ : ۱۳) ، ئه وا باوهردار مافى ره ها ي ههيه
چون بريار بدات ئايا دهيه وي بينيژرى يان تهرمه كه بهاري و وردوخاش
بكات . ئه وان پينان وايه خودا جهسته ي له بنه ر هتدا به دي هينا وه له خو ل يان
توخمه كانى زه وي (پهيدا بوون ۲ : ۷) ، ئيدي ئه و خو له يان توخمانه ي
جهسته ي سه ر زه وي دوا ي مردنى هه لده ستينيته وه (عيبرانيه كان ۱۱ : ۳ ؛
۱ سالونيكى ۴ : ۱۶) . له گه ل ئه مه شدا ، هه ندى باوهردار به توندى پاريز
دهكهن له هارين .

ب. رپورہ سمی پرسہ .

کتیبی پیروژ رینمایى تیدا نہ ہاتوہ سہارہت بہ چونیہتی ناشتنی باوہردار
یان ہارینی تہرمہکھی . بہلام کتیبی پیروژ بہ پرونی فیلمان دہکات
لہبارہی ہوکاری مردن لہ جیہاندا ، وہ ئو شوینہی کہ خہلکی دواى
مردن بوی دہرؤن ، وہ دہربارہی ئوہی چی روو دہدات لہ ہہستانوہی
جہستہدا لہ حوکمدانی کوتاییدا لہ ہانتہوہی دوہمی مہسیح . لہبہرئوہ ،
ئوہی کتیبی پیروژ فیلمان دہکات لہبارہی خزمہتی پرسہ باسی چونیہتی
ناشتنی تہرم نیہ بؤ باوہرداران ، بہلام ئوہی لہسہریانہ وتارو
ناموژگاری بدن لہ خزمہتی پرسہدا ! لہ خزمہتی پرسہی باوہرداراندا
دہکری وتاردہرہ باوہردارہکان موژدہی ئینجیل جار بدن و دہوروبہر فیئر
بکہن دہربارہی راستیہ کتیبیہ گرنگہکان بؤ نامادہبوان .

۳. وتار لہ خزمہتی پرسہی باوہرداراندا .

دہکری باوہرداران بہ چہندین نامہی جوړاوجوړ مزگینی بدن لہ
خزمہتی پرسہدا . ئہمانہی خوارہوہ چوار بابہتن دہکری وتاری لہسہر
بدرئ:

أ. دہکری باوہرداران وتار بدن لہبارہی کیشہی مردنہوہ .

روما ۶ : ۲۳ ؛ عیبرانیہکان ۹ : ۲۷ ؛ روما ۵ : ۸ - ۱۱ ؛ تیموساوس ۱ :
۱۰ ؛ کورنسوس ۴ : ۷ - ۱۰ بخوینہوہ .

خودا سزای گوناہہ دہدات بہ مردن ، خودا مردنی خستہ نیو گہردونہوہ
وہک سزا . چونکہ خودا پیروژ و راستودروستہ ، دہبوو سزای گوناہہ
بدات بہ مردن . بہلام کئی دہتوانی چارہسہری ئہم کیشہیہی مردن بکات ؟
زانست ناتوانی کیشہی مردن چارہسہر بکات . وہ ئاین یان جادوو ناتوانن
چارہسہری کیشہی مردن بکہن . کتیبی پیروژ دہفہرموی تہنہا خودا
دہتوانی چارہسہری کیشہی مردن بکات .

وهك چۆن خودا ژيانى ههتا ههتايى و نهمرى روناك كردهوه . ئهوا به بهزهيى و خوشهويستيه مهزنهكهى بۆ مرؤف ، له عيساي مهسيحدا خۆى بهخت كرد تاكو بمرئ لهسهر خاچ له برى ئهوانهى باوهرى پى دههينن . ئيدى بهم شيوهيه ، دهبينن خودا چارهسهرى كيشهى گوناوهو مردن دهكات له ريگهى مردن وههستانهوهى كورهكهيهوه عيساي مهسيح . ههر كهسيك باوهر به عيساي مهسيح بهيني بيتاوان دهكرئ و رزگارى دهبيت له تورهيى خودا له رۆژى حوكمدانى كوئايى .

خودا نازارو مردن وهك هوكاريك بهكار دههينئ بۆ پيروژ كردن . لهبهرئوه ، باوهرداران كاتئ نازارى جهستهو مردن دهبينن سزايهك نيه بويان ، بهلكو هوكاريكه بۆ پيروژ كردنيان و دهركايهكه بۆ چونه ئاسمان.

ب. دهكرئ باوهرداران وتار بدن لهبارهى مهسيح كه سزاي مردنى نهزمون كرد له برى ئيمه .

عيرانيهكان ۷: ۲۶-۲۷ ؛ ۱۰: ۱-۴ ؛ رۆما ۳: ۲۱-۲۶ ؛ يوحنا ۵: ۲۴ بخوينهوه .

به دريژايى ميژوو خهلكى ههستيان به تاوان و شهرمهزاري كردوه به هۆى گوناههكانيهوه ، قوربانى ئازهلين پيشكesh دهكرد بۆ خودا . بهلام ئازهل بئ كهموكورى نيه و به خواستى خۆى نامرئ . لهبهرئوه ، ئهو جوړه قوربانينه ناتوانن رزگارمان بكهن له گوناههكانمان . ئيدى بهم شيوهيه ، خهلكى بهردهوام بوون له ههستکردن به تاوان به هۆى گوناههكانيهوه .

بهلام عيساي مهسيح بئ گوناه بوو ، به ههلبژاردن و ههزى خۆى و خوبهخشانه خۆى پيشكesh كرد تاكو بمرئ له برى ئيمه ! مهسيح سزاي مردنى نهزمون كرد له برى ئيمه ، وه ئهو تهنها قوربانيهكى تهواو و بئ گوناهه له پيناوى گوناههكانمان . مردنى مهسيح قوربانيهكى كهفارهتمهاندانهيه له پيناوى گوناههيه ههموو ئهوانهى باوهرى پى دههينن.

وه لهو قوربانیه مهزندها تورهیی و سزای خودای دادپهروهری لآبرد
سهبارت به گوناهاکانمان به هوئی عیسای مهسیحهوه ، ئیدی تورهیی و
سزای خودا لهسهر باوهرداران لآبران . به مردنی مهسیح باوهرداران
بیتاوان کران بهکاری خوداوا ئاشتبونهوه لهگهآیدا . لهبهرئهوه ، هیچ
باوهرداریك حوكمدان ئهزمون ناکات لهمهودوا ! باوهردار مردن ئهزمون
ناکات وهك سزای گوناهاکانی ، بهلكو وهك سهرهتای ژیانیکی تهواوتهی
لهگهل مهسیح له ئاسمان .

**ج. دهکری باوهرداران وتار بدهن لهبارهی ئهزمونی عیسا بو مردنه
توقینهرو ترسناکهکی له بری ئیمه .**

مهتا ۲۷: ۴۶ ؛ کردار ۲: ۲۲ - ۲۴ ؛ عیبرانیهکان ۲: ۹ ، ۱۴ - ۱۵
بخوینهوه . مهسیح ئازاری مردنی ئهزمون کرد له بری ئیمه . مردنی
چهشت له بری ههموو باوهرداران . ئازاری وازهینانی خودا لئی و
ترسناکی ئهزمون کرد له ساتی مردندا له بری ههموو باوهرداران .
لهبهرئهوه ههر کهسێک باوهر به عیسای مهسیح بهینئ ئازاد دهبیت له
هیزی مردن و دهسهلاتی مردن ، ئهو ئازاد دهبیت له کویلایهتی ترس له
مردن ! باوهردارانی راستهقینه ، ئهوانهی باوهریان به کتیبی پیروژ ههیه
ئازار و تالی و ترسناکی مردن ئهزمون ناکهن ، چونکه عیسای مهسیح
ههموو ئهمانهی ئهزمون کرد له بری ئهوان !

د. دهکری باوهرداران وتار بدهن لهبارهی چارهنوسی ههتاهاهتایی مروّف.

۱ سالونیکی ۵: ۱ - ۳ ؛ مهتا ۲۵: ۳۱ - ۳۴ ، ۴۱ ، ۴۶ ؛ لوقا ۴: ۱۹ ؛ ۲
کۆرنسۆس ۶: ۲ بخوینهوه .

چارهنوسی ههتاهاهتایی مروّف دیاری دهکری له ریگهی پهیههندیهکهیهوه
به عیسای مهسیح کاتی زیندوه لهسهر زهوی ! وه دواي مردنی جهستهی ،
هیچ دهرفهتیکي دیکه نیه بو رزگاربوونی !

چونکه هاتنی دوهمی مەسیح و خیرایی هەستانهوهی مردن و حوکمدانی کۆتایی دەستبەجی واته هیچ دەر فەتیکێ دیکه نیه بۆ تۆبه کردن کاتی ئەم شتانه روو دەدەن . وه کاتی ئەمانه روو دەدەن دەر فەت نامینی بۆ تۆبه کردن ، بۆیه پهیوه ندیت به عیسای مەسیح و چۆنیەتی ژیانته لەسەر زهوی له پیناویدا کاریگهری مهزن و یهکلاکهروهوهی ههیه لهسەر مردنی جهستهییته و چۆنیەتی حوکمدانی !

هاتنی یهکهمی عیسای مەسیح بۆ رزگار بوونی خهڵکی بوو ! بۆیه فەرموی : " چونکه کوری مرۆف هاتوو به دواي لهناوچواندا بگهڕیت و رزگار یان بکات " . چونکه خودا کورمهکی نهنارده جیهان تاکو جیهان حوکم بدات، بهلکو تاکو جیهان بهوهوه رزگاری ببیت (یوحنا ۳: ۱۷) . ئیستاش ئیمه له " سالی رهامندی یهزدان " داین (ئیشایا ۶۱: ۱- ۲) !

بهلام هاتنهوهی دوهمی مەسیح له پیناوی تۆبهکردنی خهڵکیدا نیه ، بهلکو بۆ حوکمدان و لیپرسینهوهیانه ! لهبهر ئهوه ، دهبیته وتار دهر به موژدهی ئینجیل وتار بدات له خزمهتی پرسهدا و هانی خزم و دهووروبهر بدات که پیشوازی له عیسای مەسیح بکهن وهکو رزگار کار ! ۲ کۆرنسۆس ۶: ۲ دهخوینینهوه : " ئهوهتا ئیستایه کاتی رهامندی خودا و ئیستایه روژی رزگاری " ئیستا ، وه بهردهوام زیندوه و پیش هاتنهوهی دوهمی عیسای مەسیح ، ئهوکاتهیه دهتوانی تیایدا رزگار بیت ! کهواته ، ئهگهر پیشوازیته له مەسیح نهکردوه تا ئیستا ، پیویسته نوێژ بکهیت و پیشوازی لی بکهیت بۆ دل و ژیانته (یوحنا ۱: ۱۲ ؛ بینین ۳: ۲۰) .

نوێژ (۸ خولهك) نوێژیک رهنگدانهوهی وشهکانی خودا بیت	۵
--	---

به نوره نويژ بکهن ، نويژيکي کورت نهوه دهر بخت که نهمرؤ
فیربوون . یان کومهلهکه بکه به دوو یان سی کومهل و نويژیک
بکهن رهنگدانهوهی نهوه بیت که نهمرؤ فیربوون .

۶ نهرکی مالهوه (دوو خولهک) بو وانهی داهاتوو

- ۱- رابهري کومهلهکه . نهرکی داهاتوو بده به نهندامانی کومهلهکهت به
شيوهی نوسراو ، یان داوايان لی بکه له پهر او هکانياندا بينوسن.
۱- بهآين . بهآيندان به راهينانی قوتابيهکانی خوداوهند و بونيانانی
کلّيسای مهسیح .
- ۲- وتاری ناموژگاری یان فیرکردن ، یان وانه دابهشکردن (لهگهل
کهسیکی تر یان لهگهل کومهلهکدا) فیرکردنی پهيوهست " باپتیزکردن له
مهسیحیهتدا" .
- ۳- خهلوهتی رّوحی . چيژ وهر بگره له خهلوهتی رّوحی لهگهل خودا و
هموو رّوژیک هاوکاری وهر بگره له نیوهی بهشیک ۱ تیمؤسوس ۱-۴ .
باشترین شیوازی راست بهکار بهینه و تیبینیهکانت بنوسهوه .
- ۴- لهبرکردن : رامن بکه له نایهتی نویی کتیبی پیروژ و لهبري
بکه . یوحنا ۸: ۱۲ رّوژانه بهو پینچ نایهتدا بچورهوه که لهبرت
کردوون .
- ۵- وانهی کتیبی پیروژ . وانهی داهاتوی کتیبی پیروژ ناماده بکه له
مالهوه ، تاييهت به یوحنا ۹ . نهو پینچ ریگهیهی لیکولینهوهی کتیبی
پیروژ بهکار بهینه و سودیان لی ببینه .
- ۶- نويژ . نويژ بکه بو کهسیکی دیاریکراو یان شتیکی دیاریکراو لهم
هفتهیهداو تهماشا بکه خودا چی دهکات (زهبور ۵ : ۳) .
- ۷- تیبینیهکانت بنوسه سهبارت به بونيانانی کلّيسای مهسیح . ههروهها
نهو تیبینیهکانت بنوسهوه که پهيوهندیان به کاتی خهلوهتت لهگهل خودا و
نایهتهکانی لهبرکردن و فیرکردن و نامادهکاری پهوه .